

23.3.2022

158/01.04.01.03/2022

Sisäministeriö
kirjaamo.sm@govsec.fi

Maahanmuutto-osasto
maahanmuutto-osasto.sm@govsec.fi

VN/31772/2021

Suojelupoliisin lausunto luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muuttamisesta

Sisäministeriö on pyytänyt lausuntoa luonnoksesta hallituksen esitykseksi ulkomaalaislain muutoksista, joilla laajennettaisiin pitkäaikaisen eli niin sanotun D-viisumin käyttöä uusiin kohderyhmiin.

Esitysluonnoksessa on lähtökohtana, että D-viisumin myöntäminen uusien kohderyhmien osalta on edelleen kytketty oleskeluluvan myöntämiseen ja D-viisumilla on tarkoitus nopeuttaa oleskeluluvan saaneiden maahantuloa.

Ulkomaalaislain 36 §:n 1 momentin mukaan oleskelulupa voidaan jättää myöntämättä, jos ulkomaalaisen katsotaan vaarantavan yleistä järjestystä tai turvallisuutta, kansanterveyttä tai Suomen kansainvälisiä suhteita taikka jos henkilön maahantulo ja kauttakulku tulee Suomea sitovan kansainvälisoikeudellisen velvoitteen tai Euroopan unionista tehdyn sopimuksen nojalla annetun neuvoston päätöksen mukaisesti estää.

Esitysluonnoksen mukaan oleskeluluvan hakijalle olisi mahdollista myöntää ehdotettu pitkäaikainen viisumi, ainoastaan jos hänelle on jo myönnetty oleskelulupa. Suojelupoliisin näkemyksen mukaan Maahanmuuttoviraston on ennen oleskeluluvan myöntämistä arvioitava ulkomaalaislain 36 §:n mukaisesti, vaarantaako oleskeluluvan hakija yleistä järjestystä tai turvallisuutta. Suojelupoliisi katsoo, että yleisen järjestyksen ja turvallisuuden alle sijoittuu yhtenä osa-alueena kansallinen turvallisuus, jota koskevissa kysymyksissä Maahanmuuttovirasto voi pyytää Suojelupoliisilta lausuntoa. Myös Suojelupoliisi voi ilmaista Maahanmuuttovirastolle, että sillä on intressi lausua oleskelulupa-asiassa.

Näin ollen arviointi siitä, muodostaako hakija uhkan kansalliselle turvallisuudelle tehdään siinä vaiheessa, kun arvioidaan hakijan oleskelulupahakemuksen yleisiä edellytyksiä. Kun esityksen mukaan pitkäaikainen viisumi voidaan myöntää ainoastaan henkilölle, jolle on myönnetty oleskelulupa, ei Suojelupoliisin näkemyksen mukaan pitkäaikaisen viisumin myöntäminen muodosta itsestään riskiä kansalliselle turvallisuudelle.

Suojelupoliisi kuitenkin korostaa, että sillä tulee olla tosiasiallinen mahdollisuus arvioida oleskeluvan hakijoiden kansalliselle turvallisuudelle muodostamaa uhkaa riippumatta oleskeluluvan tyypistä, ja tarvittaessa toimittaa oleskeluluvan hakijaa koskeva raskauttava tieto Maahanmuuttovirastolle päätöksenteon tueksi.

Esitysluonnoksessa ehdotetaan, että pitkäaikainen viisumi voitaisiin myöntää maahantuloa varten myös ulkomailla olevalle oleskeluluvan haltijalle, jos hän on menettänyt oleskelulupakorttinsa. Esitysluonnoksen luvussa 4.2.2. arvioidaan vaikutuksia, jotka seuraavat, jos pitkäaikainen viisumi myönnetään oleskelulupakortin menettäneelle. Kappaleessa 4.2.2.5 on todettu, että yleisesti voidaan arvioida, että sääntelyllä pitkäaikaisen viisumin käyttöönoton laajentamisesta ei voida poissulkea mahdollisia väärinkäytöksiä. Suojelupoliisi toteaa, että tällaisiin väärinkäytöksiin voi sisältyä myös kansallista turvallisuutta vaarantavia seikkoja.

Suojelupoliisin päällikkö
Poliisineuvos

Antti Pelttari

Ylitarkastaja

Venni Valkama